

KONSESJONSKRAFT IKS

vaktar rettane og tek vare på verdien

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Vår ref:
2015/2-3

Sakshandsamar:
Anne Liv Lidtveit
☎ 37937526
all@konesjonskraft.no

Arkiv:

Dato:
03.02.2015

Høyringsfråsegn om endringar i IKS-lova – Sak 14/1709

1. Innleiing

Konesjonskraft IKS søker gjennom dette høyringsnotatet å kommentere og belyse dei forholda ved forslaget til ny IKS-lov som både direkte vedkjem oss, men har også kommentarar av meir generell karakter. Etter vårt syn er det også andre konsekvensar ved ei muleg endring av IKS-lova som burde vore tatt med i høyringsnotatet, og desse vil bli kommentert nedanfor.

2. Kort om Konesjonskraft IKS (KIKS)

Konesjonskraft IKS (KIKS) er eit selskap som forvaltar konesjonskraftrettane til 20 kommunar og 2 fylkeskommunar på Agder.

Vi syter for at rett konesjonskraftkvantum vert omsett fysisk via NordPool spot til rett tid og at kjøpsprisen og overføringskostnadene er korrekte. Vi prissikrar denne krafta finansielt på NasdaqOMX i samsvar med ein risikostrategi som er tufta på kommunane/fylkeskommunane sitt behov for påreknelege inntekter. Samtidig med prissikringa valutasikrar vi framtidige euroinntekter. I dag er sikringshorisonten vår på 4 år.

Vår årlege omsetning ligg på om lag 250 millionar kr og verdien av valutaterminforretningane er på om lag 850 millionar kr. For 2015 er det rekna med at kommunane får tilført 130 millionar kroner. Alt overskottet vert ført attende til dei 20 kommunane og 2 fylkeskommunane.

Vi syter også for informasjon til deltakarane i selskapet og til ålmenta om konesjonskraft og kraftutbyggingsspørsmål og rådgev kommunane i aktuelle kraftutbyggingssaker etter behov. Vi har også utvikla og gjennomfører undervisningsopplegg for ungdomsskulane i regionen.

I kortform: Vi vaktar og forsvarar rettane, tek vare på verdien og fører den attende til deltakarane.

Postadresse:

4747 Valle

Organisasjonsnr: 971 330 937

Bankgiro: 8111.05.25273

Telefon:

37 93 75 00

Mobiltf:

99 38 66 30

Epost:

post@konesjonskraft.no

3. Forholdet til EØS-regelverket

Bakgrunnen for lovendringsforslaget er å sikre at IKS-lova er i samsvar med EØS-reglane om offentlig støtte. Som ledd i dette er det foreslått endringar i det uavgrensa ansvarsforholdet og oppheving av konkursforbodet.

For KIKS inneber det uavgrensa ansvarsforholdet og konkursforbodet lite eller ingenting på marknaden vi opererer. Vi kjøper og sel konsesjonskraft på lik linje og med same krav som alle andre aktørar, og vi blir underlagt dei same garantikrava som alle andre. Vi kan derfor vanskeleg seie at det uavgrensa ansvarsforholdet og konkursforbodet medfører noko konkurransefortrinn sett opp mot andre verksemdar som driv med kraftforvaltning.

Når det derimot gjeld banktenester får vi noko betre vilkår, på lik linje med andre IKS. For vår del er derimot dette minimalt, fordi vi alltid har den elektriske krafta i botn. Vårt verkeområde er ikkje knytt til direkte tenesteyting, men har eit produkt i botn som er med på å gi oss tryggleik. Dette gjer at vi langt på veg kan bruke krafta vår som ein slags garanti overfor banken, og på den måten alltid vere ein solid kunde.

At IKS-lova slik ho er utforma i dag medfører ein fordel og dermed i strid med EØS-regelverket, er nok heilt rett, og det er dermed nødvendig å gjere noko med IKS-lova. For vår del verkar det likevel som eit stort paradoks at kommunane gjennom å samarbeide skal oppnå dårlegare vilkår enn dei ville gjort på eiga hand. Slik det er i dag oppnår kommunane i KIKS stordriftsfordelar gjennom samarbeidet. Dette er ikkje berre økonomiske fordelar, men ikkje minst kunnskap om konsesjonskraft som er svært vanskeleg eller til og med umuleg for den enkelte kommune å ha. Konsesjonskraft er eit vanskeleg fagfelt, som er lite tilgjengeleg utan å jobbe tett med det. Kommunane har gjennom KIKS oppnådd ei profesjonalisering som i neste omgang har medført betre forvaltning og betre ivaretaking av rettane.

Det er også betydelege verdiar vi her talar om. Dersom ein ser konsesjonskraftrettane i Noreg under eitt, er det tale om 8,5 TWh. Med kraftprisar på rundt 25 øre, og ein kostpris på ca 10 øre, sit kommunane igjen med ein gevinst på 15 øre. På årsbasis blir dette 1,275 milliardar kroner. Det er derfor svært viktig for kommunane at dei har høve til å forvalte dette sjølve eller gjennom eigne selskap for å ta vare på den viktige verdien dette er for kommunen.

Gjennom at vilkåra for samarbeid blir dårlegare, tek dette vekk mykje av fordelane med å ivareta rettane sjølve. Forvaltninga av krafta, altså den økonomiske/finansielle sida, kan settast vekk til ein forvaltar, men den juridiske sida, å ta vare på rettane, kan ikkje på same måten settast vekk til andre. Samarbeid tek vare på alle sidene og tek vare på marginane, slik at totalbildet blir betre for den enkelte kommune.

KIKS forstår at det må gjerast noko med IKS-lova slik at ho blir i samsvar med EØS-regelverket. Vi ber derimot departementet ta omsyn til at slik lovendringa er utforma vil fordelane kommunane oppnår ved samarbeid forsvinne. Dette medfører dårlegare vilkår for kommunane, auka kostnader og til sjuande og sist mindre inntekter til å kunne produsere velferdstenester i den enkelte kommune.

4. Innskotsplikt

Endringsforslaget inneber som nemnt at eit IKS vil få dårlegare vilkår hos bankane, gjennom at konkursforbodet blir oppheva og ein med det oppnår eit dårlegare kreditorvern. Forslaget frå departementet er derfor å ta inn nye føresegner som regulerer kapitalforholdet i selskapet, langt på veg å samsvare desse føresegnene med statsføretakslova og aksjelova.

Innskotskapital er foreslått gjort obligatorisk. Innskotskapitalen skal vere forsvarleg i forhold til selskapet si verksemd, jf. merknadane til § 5 på høyringsforslaget side 50. Det kjem ikkje klart fram

i høyringsforslaget kva som skal ligge i vurderinga av kva som er forsvarleg eigenkapital. For eit selskap som KIKS medfører dette ei særleg utfordring, då vi har stor omsetning totalt i selskapet. Kva som då er forsvarleg innskotskapital kan ein derfor frykte er svært høgt.

Vidare er det uklart kven som til ei kvar tid skal ta vurderinga av storleiken på innskotskapitalen. Det er berre representantskapet som er nemnt, verken styret eller dagleg leing kan vi sjå er nemnt som mulege saksbehandlarar her. Det kan derimot ikkje vere meininga at eit organ som har plikt å møtast ei gong i året, og som resten av året har fokus på og arbeider med andre arbeidsoppgåver skal ha slik oversikt at dei til ei kvar tid kan vurdere forsvarleg innskotskapital i selskapet. Saksbehandlinga av justering av innskotskapitalen står med andre ord fram som svært uklart.

5. Styret

Det kan synast i lovforslaget at styret får ei på mange måtar meir aktiv rolle, i det det skal vurdere om eigenkapitalen er forsvarleg, og deretter ha ei handlingsplikt for tiltak. I yttarste konsekvens skal styret føreslå selskapet oppløyst. Å oppløyse eit selskap som har langsiktige finansielle kontrakter, kanskje så langt fram i tid som fem år, medfører at krafta som er pris- og valutasikra må kjøpast tilbake. Alt etter korleis marknaden har utvikla seg vil dette kunne medføre tap eller gevinst. Spørsmålet ein kan stille seg er om styret kan bli ansvarlege overfor den enkelte kommune som måtte gå med tap ved ei slik oppløysing av selskapet.

Styreansvaret er ikkje omtalt nærmare i lovforslaget. Med andre ord; spørsmålet er korleis styreansvaret er tenkt handtert i den nye lova.

6. Parallele prosessar

Samtidig med dette lovendringsforslaget er det naturleg nok også andre parallelle lovprosessar. Den viktigaste i vår samanheng er kommunelova som skal gjennom ein reform. Dette er ikkje drøfta på noko måte i høyringsforslaget, noko som er ein stor svakheit. Som kjent er kommunelova § 27 på mange måtar forgjengaren til IKS-lova. Føresegna skal truleg opp til vurdering og muleg justering i kommunelovendringa. For nokre IKS ville eit samarbeid etter § 27 vere ei alternativ styringsform, og truleg er det nå naturleg i mange samanhengar å sjå på høve til ei slik omorganisering. At IKS-lova nå blir tatt opp til vurdering utan at ein samkøyrer prosessane med kommunelovutvalet, verkar som lite effektivt og prosessøkonomisk.

Regjeringa har varsla ein kommunereform, noko som heller ikkje er nemnt i høyringsutkastet. Mange av dagens IKS vil truleg ikkje vere nødvendige dersom kommunane blir større og meir robuste. I tillegg styrer inndelingslova kva kommunane har rett til ved kommunesamanslåing/kommunedeling. Forholdet mellom IKS-lova og inndelingslova er ikkje drøfta i høyringsforslaget, ein klar svakheit.

Dersom talet på deltakara i selskapet endrar seg, må selskapsavtalen endrast. Det framstår som svært byråkratisk og arbeidskrevjande at ein nå skal gjennomføre ei IKS-lovendring der deltakarane må gjere endringar i selskapsavtalen fordi dei mellom anna får innskotsplikt, og deretter må gjere om på heile strukturen i selskapet, kanskje til og med oppløyse selskapet, forholdsvis kort tid etterpå fordi kommunereforma gjer endringar i kommunestrukturen. Den sittande regjeringa har som mål å minske byråkratiet. Dette er i alle fall ikkje med på å gjere byråkratiet i kommune-Norge mindre.

7. Avsluttande merknader

Generelt til høyringsnotatet blir det fyrst kommentert at forslaget verkar einspora. Det kan sjå ut som departementet utelukkande har hatt EØS-regelverket i tankane, då særleg forbodet EØS-avtalen artikkel 61 (1) oppstiller mot statsstøtte. I ein lovendringsprosess som dette blir dette for snevert, og

vi kritiserer departementet for å ikkje i større grad ha sett på konsekvensane dei føreslåtte endringane medfører for kommunane.

For mange IKS, Konesjonskraft IKS inkludert, opplever ein lovforslaget på mange måtar lite tilpassa vår verksemd. At ein må gjere visse endringar i selskapsavtalen er opplagt. I og med at vår verksemd gjer sikringshandlar framover i tid, og ein uttreden av ein deltakar kan bety store økonomiske utfordringar for selskapet, kunne det vore formålstenleg at det var høve til å avtale særlege reglar knytt til uttreden. Spørsmålet om ein i slike tilfelle kan regulere i selskapsavtalen kva som skjer ved uttreden er så vidt vi kan sjå ikkje behandla, men burde vore nemnt.

I forlenginga av dette kjem spørsmålet om høve til unntaksføresegner. Det ville vore ønskjeleg at departementet tok stilling til om visse unntak frå hovudreglane lova stiller opp, ville vore muleg.

I det store og det heile verkar det som om lovforslaget inneber mykje likskaper frå aksjelova. Ein løyser nok truleg utfordringane med EØS-regelverket, men det kan synast som at ein samtidig skaper andre utfordringar, utfordringar som ikkje er like godt gjennomtenkt og konsekvensutgreia. Konesjonskraft IKS ber derfor departementet gjere ei grundig og heilskapleg vurdering av kva resultatet av endringsforslaget i IKS-lova medfører for alle typar IKS, sett opp mot andre lover, prosessar og den overordna målsettinga til regjeringa om å kutte ned på byråkratiet.

Med helsing

Arne Tronsen
Dagleg leiar